

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Quid tenendum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

NON SATISFACIT. Quia etiam absurdum erit, si sit specificativum utriusque potentiae idem, & tamen utraque ad eosdem terminos non extendatur, esse autem idem specificativum probat argumentum adlatum.

RESPONDEBIS 2. Quamvis idem pro ratione reddi possit, quare Petrus generet, ac quare DEUS, vel equus generet, quia scilicet producit in similitudinem naturae, inde tamen non sequitur, quod ad illud, ad quod se extendere potest potentia generativa Petri, ad idem se extendere possit potentia generativa equi: ita etiam ex eo, quia idem pro ratione redditur, quare DEUS, & Creatura aliquid creaverit, non recte inferretur, utramque Creativam ad eosdem terminos extendi. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. Quia generatio perfectiorum animalium debet esse ab Univoco, & in similitudinem naturae, quod non foret, si Petrus generaret equum. Hinc ipsa definitio generationis deposcit, ne Petrus generet equum, ipsa autem definitio creationis deposcit, ut qui habet potentiam creandi unum, habeat potentiam creandi aliud, sed aliter.

RESPONDERI potest tertio huic argumento sic. Quamvis pro ratione formali, v. g. reddi possit, quare det Eleemosynam Petrus, scilicet, quia est misericors; Rursus, quamvis etiam pro ratione formali, quare DEUS remittat peccata, reddi possit, quia est misericors; Inde tamen non sequitur, quod ad quidquid se extendit misericordia DEI, ad idem se extendere possit etiam misericordia Petri. Ergo ex eo, quia idem redditur pro ratione formali, quare Creatura creet, & quare DEUS creet? non sequitur, quod ad aliquid se extendit potentia creativa DEI, ad idem se extendat potentia Creativa Creaturæ. Unde ex parte quidem rationis creandi, eadem utrobique redditur ratio, sed non ex parte potentiae; cum tamen taxa terminorum, ad quos se aliquid extendere possit, debeat attendi penes potentiam, non penes definitionem alicujus rationis agendi. Sic v. g. datio eleemosynæ quinque, est definitivè largitio indigenti, neque tamen sequitur, quod dans quinque, possit dare decem; quia termini dandi non penes definitionem dationis, sed penes potentiam spectari debent. Illud quod adferebatur de homine, ne quidquam probat, quia licet verum sit, quod, ad quidquid extenditur homo, ad illud se extendat etiam animal rationale, sic etiam verum erit, quod ad quidquid se extendit creatio, ad illud se extendere debeat etiam productio ex nihilo; sed inde non sequitur, quod Creativa utriusque, æquè sint ampli termini.

Septima IMPLICANTIA est Amici, eundem ferme medium terminum cum priori, sed alio modo proponens. In ratione non entis simpliciter, tam est non Ens homo, quam est non Ens Angelus, quamvis differant in ratione talis ac ta-

lis non entis, penes talem vel talem terminum negatum; sed Virtus creativa non attingit ens ex non ente tali, sed ex non ente simpliciter; & hoc ideo, quia nullum ens simpliciter supponit, sed solam non repugnantiam terminorum ad existendum.

CONFIRMATUR. Non potest dari intellectus determinatus ad unum intelligibile, habet enim pro objecto formali Ens ut Ens; sed etiam vis Creativa habet pro objecto Ens ut Ens, & hoc ideo, quia habet pro objecto, non Ens simpliciter; Ergo sicut intellectus determinatus ad unum, non est possibilis, sic nec erit possibilis potentia Creativa, determinata ad unum.

RESPONDETUR. Utraque hæc propositio illic deficit, quod primò probandum fuit: Nego enim, quod absolute quamcunque non repugnantiam terminorum supponat potentia Creativa, sed dico quod possit supponere non repugnantiam terminorum talem, eò, quod non repugnet potentia determinata creandi nonnisi Leonis, supponensque non repugnantiam terminorum determinatam, quæ est Leo. Confirmationis etiam Minor probari debuisset. Ad paritatem quod attinet, Antecedens ipsum non est demonstrabile per multos; consequentia etiam non tenet, quia si concedatur, intellectus, quod possit terminari ad omne cognoscibile, non sequetur quod terminari non possit ejus cognitio ad cognoscendum seipsum, nec ulla est illi primitas, ratione cujus se cognoscere non possit. Jam autem si concedatur, quod potentia Creativa creatura, possit quodcunque creabile producere, cum seipsum producere non possit, hæc ipso sequitur non posse illum producere quidcunque creabile: & sicut quamvis non detur intellectus, qui noscat nonnisi aliqua, inde tamen inferri non potest, non dari potentias, quæ aliqua tantum possint: ita nec inferretur ex eo, quod intellectus noscat Ens, quia Ens, non posse dari creativum, nonnisi determinatorum.

Punctum Difficultatis 3.

Quid tenendum.

DICENDUM est primò; *Non esse possibilem Creaturam, cui tanquam causæ principali competere possit Creare.*

PROBATUR primò Conclusio Auctoritate S. Thomæ, Consensu communi Theologorum, & SS. Patrum; qui titulum Creatoris, tanquam soli Deo debitum tribuunt: Ergo non possibile per illos, ut Creatura creet tanquam causa principalis.

PROBATUR secundò. Possibile est aliquam actionem ad extra, ita esse DEO propriam, ut ex genere suo, nulli alteri communicari possit. Item possibilis est actio ex genere suo ita alta, ut oblimitationem & dependentiam creaturæ, non

non possit naturaliter eidem competere, quæ enim in hoc implicantiæ: Sed hæc actio, ita appropriata DEO, nulla alia est nisi creatio, quia species actionum universaliter sunt tantum duæ,eductio & creatio; una enim dicit producere ex nihilo, alia non producere ex nihilo: Ergo cum eductio non sit appropriata soli DEO, ut aliunde scitur, actio ita appropriata erit sola creatio. Hæc probatio maiorem quidem non demonstrat, suppositò tamen sensu communiori Doctorum sufficienter probat intentum. Posset etiam per hoc probari major; Datur esse DEO ita proprium, perfectiones item secundariæ ita Deitati adstrictæ, ut nulli alteri creaturæ competere possint. *Neque valet, si dicas, sufficere quod competat DEO, ut quancunque creaturam primò producere possit, cum tamen nulli creaturæ possit communicari, vis seipsam primò producendi. Non inquam valet, si dicas, quia etiam actionem seu eductionem sui primò non potest DEUS cuiquam communicare, neque tamen inde sequitur, quod actio eductiva sit DEO propria, neque hoc salvat quod habeat DEUS actionem sibi propriam, eductionem.* Ergo & in præsentem idem dicendum, præcipue quia hic procedit difficultas, non de assignando termino productionis, quia sit DEO proprius, sed de assignando modo, & specie actionis, Deo propriæ.

PROBATUR Tertio. Impossibilis est Creatura, quæ sit independens à DEO, & libera à Dominio illius, adeoque quodam modo emancipata; quæ scilicet nec in esse, nec in operari dependeat à DEO, & quæ hoc solo distincta sit à DEO in ratione independentiæ, quod independentiam hanc non habeat à se, sed à DEO; Quod ipsum Antec. sic prob. quia & non esset DEUS illa creatura, ut supponitur, & esset DEUS, quia ita haberet in se jus, essetque independens, pro hic & nunc à DEO, adeoque ita haberet, ut ita dicam, seipsum sui, sicut DEUS ipse habet seipsum sui, consequenter pro tunc esset DEUS. Et certè, si Petrus hodie haberet à seipso, hodie esset Deus. Ergo etiā illa Creatura, si haberet seipsum sui juris, & independentiam pro tunc, pro tunc esset DEUS: sicut enim à seipso, ita & independentia importat Deitatem. Sic probat Antec. inferitur Consequentia. Ergo neque possibilis est creatura, quæ habeat communicatam sibi vim creandi. Probat Conseq. quia vis creativa præsupponit tanquam prius, & radicem, independentiam essendi & operandi. Ergo si independentia operandi non potest creaturæ communicari vis creandi: & sicut risibile communicari nemini potest, cui admirativum, & eo mediante, rationale, communicari non potest, quia risibile infundatur admirativo; ita nec communicari poterit creaturæ vis creandi, quia infundatur independentiæ essendi & operandi à quoquam. Antecedens im-

mediatum probatur: Illud præsupponit vis creativa in DEO, quod pro ratione formali, & tanquam principio fundativo, & virtuali virtutis creativæ adferri potest, quare scilicet DEUS habeat potentiam creandi, sicut risibilitas id præsupponit, quod pro ratione formali risibilitatis, adfertur. Sed pro ratione, cur DEUS habeat vim creandi, adferri potest non nisi independentia ejus à quoquam in operando. Ergo hæc independentia præsupponitur à virtute creandi.

RESPONDEBIS Primò. A virtute creandi præsupponi non nisi independentiam à materia in operando.

CONTRA. Quia hoc, quod præsupponitur ab aliquo, debet esse per modum prioris, & non mera definitio; definitiones enim non sunt priores definito; jam autem virtutis creativæ definitio, est independentia à materia in operando. Rursus hæc ipsa independentia in operando à materia, præsupponit tanquam Genus independentiam in operando à quoquam. Ergo cui hoc genus non competet, nec competet species, quæ est independentia in operando à materia: sicut cui non competit corpus, illi nec cõpetit animal.

RESPONDEBIS Secundò. Hic ubitas præsupponit tanquam aliquid superius Ubiquitatem, Ubiquitas immensitatem, & tamen licet non possit Creaturæ communicari Immensitas & Ubiquitas, potest communicari Hic-ubitas. Ergo quamvis Creaturæ non possit communicari independentia operandi à quoquam, utpotè exclusiva independentiæ etiam à DEO, poterit communicari independentia operandi à materia.

CONTRA. Quia hæc instantia solvi etiam debet à proponente. Indubiè enim rationes inferiores non possunt communicari, non communicatis superioribus, veris & legitimis. Directè autem ad argumentum dici potest. Hic ubitatem duo dicere, ipsam Entitatem DEI, locum extrinsecum, & negationem distantie; Hic ubitatem secundum illud prius non potest Deus cuiquam communicare, & non nisi secundum illud prius illa supponit Ubiquitatem, Immensitatem &c. non supponit autem secundum illa posteriora, & secundum illa posteriora potest esse Hic-ubitas communis Deo & Creaturæ. Et certè quod Hic-ubitatem habeat DEUS, non potest adferri pro legitima & radicali ratione, quia est ubique, nam de facto in creaturis habetur Hic-ubitas, sine Ubiquitate: hic autè quaritur de ratione formali, propria. Jam autem pro ratione formali & propria in DEO Virtutis creandi, habetur independentia ejus à quoquam in operando.

DICENDUM est Secundò. *Non esse possibile instrumentum connaturale creandi.*

PROBAT primò Amic. Instrumentum & causa principalis, debent esse in eodem genere, sed causa principalis, Creativa, quæ sit creata,

non

non datur. Ergo nec causa instrumentalis creativa dabitur. Major probatur: Calor enim est instrumentum ignis. Potentia generativa est instrumentum viventis, & similia.

RESPONDERI potest, negando maiorem; quia si potest esse in diverso genere immediato Instrumentum & Causa principalis, quia Instrumentum est accidens; causa principalis est substantia; cur non poterit etiam Causa principalis esse v. g. Deus, Instrumentalis Creatura. Rursus quamvis inductio hæc probaret aliquid de Instrumentis quæ actu sunt, non tamen de Instrumentis possibilibus.

PROBAT secundò idem. Quia si daretur Instrumentum connaturale creandi, esset illud Instrumentum Causa principalis; quia idem haberet specificatum sui, quod & Causa principalis, scilicet non ipsam entitatem creatam, in qua condistingui possunt plures rationes, sed pro specificativo haberet modum attingendi terminum, per negationem omnis subiecti.

RESPONDETUR. Non repugnare, ut idem effectus adeoque idem specificativum sit utriusque, neque enim Causa principalis definitur per aliud sui specificativum ab Instrumento. *Hinc*

Probat tertio Conclusio aliter. Si daretur virtus creativa Instrumentalis, deberet dari respectu DEI, tanquam causæ principalis, nam Creatura, ut suppono, non potest habere vim creandi, tanquam causa principalis; sed respectu DEI non potest dari vis Creativa connaturalis. Quod probatur. Quia si hæc Creatura esset instrumentum connaturale DEI; DEUS sine hoc instrumento agens, censeretur pro sua parte non connaturaliter agere: quia tunc dicitur DEUS non connaturaliter agere, quando non agit secundum exigentiam causarum secundarum, esset autem exigentia in illo instrumento, ut assumatur ad creandum.

CONFIRMATUR. Quia non potest explicari, quid sit hoc esse instrumentum connaturale respectu DEI. Nam quod asserunt; illud instrumentum habiturum se ita, sicut Lumen gloriæ, quod est instrumentum DEI, id non convincit, nam si non erit in entitate supernaturale, non se habebit sicut Lumen gloriæ; & si erit in entitate supernaturale, non erit instrumentum connaturale connaturalitate de qua hic agitur; agitur enim hic de Connaturalitate quæ sit secundum vires naturæ; & si ponas, secundum vires naturæ aliquid esse instrumentaliter Creativum: neque enim major est ratio unius, quam alterius.

DICENDUM est Tertio. *Possibile est instrumentum obediens ad creandum.*

PROBATUR, quia in hoc nulla est implicatio.

OBJICITUR primò. Implicat per Nos Creatura causa principalis, & instrumentalis creativa; Ergo & Obedientialis.

RESPONDETUR. Negando Consequen-

tiam, quia potentia Obedientialis potest se extendere ad ea, immò & debet, ad quæ se non extendit natura. Deinde, causa Obedientialis cum non agat viribus propriis, nec debet habere fundamentum illarum virium; si autem potentia creativa principalis competeret Creaturæ, deberet etiam fundamentum illarum virium eidem competere, quod cum sit independentia operandi à quocunque, quæ Creaturæ cōpetere non potest, sit ut nec vis illa competere possit.

OBJICITUR secundò. Possibilis est actio, quæ immediatè à solo DEO pendeat, & ad quam, ne obediens quidem, assumi potest Creatura; nulla autem est talis, nisi sola Creatio.

RESPONDETUR. Esse talem Creationem, sed proficiscentem tanquam à Causa principali, ita, ut solius sit DEI, tanquam Causæ principalis, agere.

OBJICITUR Tertio. Creatio non potest egredi nisi à potentia Creativa, Creatura autem non habet potentiam creativam. Ergo.

RESPONDETUR. Creaturam non habere potentiam creativam naturalem, habere obediensalem, supposita elevatione.

DIFFICULTAS III.

An Creatio possit esse ab aeterno.

Hæc quæstio ordinariè examinari solet ad Libros de Mundo. commodè tamen & hoc loco tractabitur, ut materia de Creatione completius discutatur. Tria hic communiter discutiuntur. PRIMò. An potuerit mundus esse ab æterno quoad Entia permanentia. v. g. An potuerit DEUS ab æterno creare Angelum vel hominem? Affirmant ex nostris Suar. uterque, Moli. Arriag. Ovied. contra non paucos; & ex nostris contra Tan. Valen. SECUNDò: An motus, & tempus potuerint esse ab æterno? Affirmat Ovied. cum negasset generationes, posse fieri ab æterno. TERTIO: An generationes ab æterno fieri potuerint. v. g. An stupa ab æterno applicata igni, potuisset disponi, & igniri, & tamen ab æterno? An item Petrus ab æterno potuisset generare Paulum, Paulus Joannem; & sic de reliquis? Negat Arriaga & Oviedo contra Pontium, sub conditione id tenentem, scilicet si infinitum non repugnet.

Punctum Difficultatis 1.

An generationes potuerint fieri ab æterno?

DICENDUM est. *Generationes Successivas non potuisse fieri ab æterno.* Antequam probetur Conclusio.

SUPPONO I. Quòd in generatione illa v. g. hominum, necesse sit devenire, licet non per finitas